

Protokoll fört vid enskild föredragning

Social- och miljöavdelningen
Miljöbyrå, S4

Beslutande
Minister
Jesper Josefsson

Föredragande
Veterinär
Maria Borgström

Justerat
Omedelbart

Nr 89

Uppdatering av landskapsförordning (ÅFS 2023:133) om
tillämpning på Åland av riksföfattningar om livsmedel
och livsmedelshygien.

ÅLR 2024/3153

293 S4 Utdrag

Beslut

Landskapsregeringen beslutar att överföra lagstiftningspromemoria och checklista till
lagberedningen för lagstiftningsåtgärder, enligt **bilaga 1 S424E62** och **bilaga 2 S424E62**.

Uppdatering av landskapsförordning (ÅFS 2023:133) om tillämpning på Åland av riksförfattningar om livsmedel och livsmedelshygien

Bakgrund

I samband med kontroll av en livsmedelsföretagare på Åland uppmärksammades att en färdigförpackad livsmedelsprodukt som var märkt med den åländska flaggan innehöll kött av kyckling från Brasilien. Detta innebär att konsumenten i och med ursprungsmärkningen med stor sannolikhet kan tro att hela innehållet i livsmedlet är från Åland och att produkten därmed marknadsförs med en vilseledande märkning. I riket finns en förordning för märkning som i dagsläget inte gäller på Åland. Följden av bristen på lagstiftning kan innebära att konsumenten vilseleds och inte kan se varifrån kött och mjölk i livsmedel kommer.

Huvudsakliga innehållet i förslaget

Förslaget gäller att landskapsförordning om tillämpning på Åland av riksförfattningar om livsmedel och livsmedelshygien kompletteras med jord- och skogsbruksministeriets förordning (FFS 218/2017) om ursprungsmärkning av vissa livsmedel. Det skulle innebära att uppgifter om ursprungsland för kött och mjölkprodukter som ingrediens i livsmedel ska märkas ut på färdigförpackade livsmedel, så länge förordningen är gällande.

Förslaget berör de strategiska utvecklingsmålen 1, 2 och 7 i regeringsprogrammet *Ett tryggt, öppet och framtidssäkert Åland* om människors välmående, känsla av tillit och hållbar konsumtion och produktion.

Förslagets konsekvenser

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget har inga långtgående ekonomiska konsekvenser då det endast rör sig om ett krav på utökad märkning av ursprungsland för kött och mjölk i färdigförpackade livsmedel.

Administrativa konsekvenser

Förslaget har inga långtgående administrativa konsekvenser för livsmedelsföretagaren då det endast rör sig om ett krav på utökad märkning av ursprungsland för kött och mjölk i färdigförpackade livsmedel.

Miljökonsekvenser

Förslaget har inga långsgående miljökonsekvenser då det endast rör sig om ett krav på att utöka märkning av ursprungsland för kött och mjölk i färdigförpackade livsmedel.

Jämställdhetskonsekvenser

Det finns inga publicerade studier på jämställdhetsaspekten vid konsumenters inköp av färdigförpackade livsmedel som är applicerbara på åländska förhållanden.

Konsekvenser för barn

Studier kring barn påverkas av ursprungsmärkning av färdigförpackade livsmedel med kött och mejeriprodukter saknas.

Jämlikhetskonsekvenser

De jämlikhetskonsekvenser som studerats gällande färdigförpackade livsmedel har inte beaktat ursprungsmärkning av produkternas innehåll specifikt och därför kan inga slutsatser dras kring förslagets jämlikhetskonsekvenser.

Konsekvenser för sysselsättning och arbetsliv

Förslaget har inga långtgående konsekvenser kring påverkan på sysselsättning och arbetsliv då det endast rör sig om ett krav på utökad märkning av ursprungsland för kött och mjölk i färdigförpackade livsmedel.

Andra samhällseliga konsekvenser

Förslaget har inga långtgående samhällseliga konsekvenser då det endast rör sig om ett krav på utökad märkning av ursprungsland för kött och mjölk i färdigförpackade livsmedel.

Lagstiftningsbehörighet

Landskapet har lagstiftningsbehörighet genom 18 § 1, 12, 15, 16, 17 och 22 punkterna självstyrelselag (ÅFS 1991:71) för Åland. Det rör sig således om flertalet behörigheter, såsom organisering av myndigheter, hälsofrågor, jord- och skogsbruk, jakt och fiske, veterinärväsendet och näringsverksamhet.

Livsmedelsområdet är specialiserat och baserat på EU-bestämmelser, vilket därigenom begränsar möjligheterna till avvikelser från lagstiftningen. Åland tillämpar redan så kallad blankettlagstiftning mot riket på livsmedelssäkerhetsområdet genom landskapslag (2023:132) om tillämpning på Åland av livsmedelslagen, landskapsförordning (2015:69) om tillämpning på Åland av riksförfattningar om livsmedel och livsmedelshygien och landskapsförordning om tillämpning på Åland av riksförfattningar om livsmedel och livsmedelshygien.

Utvärdering av konsekvenser

Huruvida den föreslagna ändringen kräver någon närmare utvärdering har inte utretts vidare.

Förslag på beslut

Landskapsregeringen föreslås besluta att tillämpa jord- och skogsbruksministeriets förordning om ursprungsmärkning av vissa livsmedel, som ändrats genom jord- och skogsbruksministeriets förordning (1027/2023) om ändring av 8 § i jord- och skogsbruksministeriets förordning om ursprungsmärkning av vissa livsmedel, som tillägg i landskapsförordning om tillämpning på Åland av riksförfattningar om livsmedel och livsmedelshygien.

Myndigheter och tjänstemän som är kontaktade

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet är initiativtagare till uppdateringen av den aktuella landskapsförordningen och kontaktpersoner vid myndigheten har efterfrågat en uppdatering av lagrummet för ursprungsmärkning av förpackade livsmedel.

CHECKLISTA – BEHÖVS NY LAGSTIFTNING?

1. Vem eller vilka kräver en förändring? Finns det ett EU-eller internationellt perspektiv på frågan?
2. Vilket är målet? Finns det konflikter mellan olika mål?
3. Är underlaget tillräckligt? Behövs tilläggsutredning?
4. Vad händer om man inte gör någonting alls? Blir problemet större och mer akut? Vad är konsekvenserna för samhället och för enskilda om åtgärder inte vidtas?
5. Vilken utveckling av särskild betydelse för frågan kan väntas inom den närmaste tiden? Hur påverkas problemet?
6. När behövs åtgärderna? Är behovet av åtgärder tillfälligt?
7. Berör ärendet regeringsprogrammet eller utvecklings- och hållbarhetsagendan?
8. Kan alternativa styrmedel användas? Måste frågan regleras genom lagstiftning med stöd av grundlagen eller självstyrelselagen? Går det att åtgärda problemet genom samhällsinformation, avtal, allmänna råd/rekommendation eller anvisningar?

Om checklistan visar att det finns ett behov av ny lagstiftning ska en lagstiftningspromemoria skrivas och förankras politiskt (se nästa sida).
Kontakta lagberedningen om du har frågor kring checklistan!

LAGSTIFTNINGSPROMEMORIA - INNEHÅLL

Den fristående lagstiftningspromemorian ska innehålla följande uppgifter

☐	Bakgrund till behovet av ny lagstiftning.
☐	En beskrivning av det huvudsakliga innehållet i den förslagna lagstiftningen.
☐	Förslagets konsekvenser. De konsekvenser som ska framgå är ☐ ekonomiska konsekvenser ☐ administrativa konsekvenser ☐ miljökonsekvenser ☐ jämställdhetskonskvenser ☐ konsekvenser för barn (under 18 år) ☐ jämlikhetskonsekvenser Enligt landskapslagen (2005:66) om förhindrande av diskriminering i landskapet Åland ska diskriminering på grund av etnisk tillhörighet, religion eller annan övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning eller annan därmed jämförbar omständighet förhindras. ☐ konsekvenser för sysselsättningen och arbetslivet ☐ andra samhälleliga konsekvenser Då konsekvenserna av ett förslag utreds kan andra sakkunniga inom framför allt landskapsförvaltningen konsulteras. Vägledning finns i justitieministeriets anvisning om konsekvensbedömning av lagförslag. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/80031
☐	Lagstiftningsbehörigheten.
☐	Hur ska konsekvenserna av lagstiftningen utvärderas och följas upp?

Bifoga den ifyllda checklistan som en bilaga till lagstiftningspromemorian.
Kontakta lagberedningen om du har frågor kring promemorian!